

PROIECT

privind principalele obiective urmărite în cazul
alegerii ca membru în Consiliul Superior al
Magistraturii, din partea tribunalelor

Judecător,

dr. Diana Maria SIMA

Tribunalul Alba – Secția Penală

2016

CUPRINS

- Aspecte privind motivația candidaturii pentru alegerea ca membru al Consiliului Superior al Magistraturii.
- Independența și integritatea magistraților. Consolidarea încrederii în sistemul judiciar.
- Organizarea și administrarea instanțelor. Reducerea volumului de activitate și mărirea schemelor de personal.
- Dezvoltarea carierei magistraților și grefierilor. Accentuarea calității hotărârilor judecătorești. Centrarea și pe componenta umană, nu doar pe cea statistică.
- Îmbunătățirea activității proprii a Consiliului Superior al Magistraturii. Dialog și deschidere spre magistrați și asociațiile profesionale. Responsabilitate și reprezentativitate.
- Aspecte privind motivația candidaturii pentru alegerea ca membru al Consiliului Superior al Magistraturii

Demersul de a candida ca membru al Consiliului Superior al Magistraturii din partea tribunalelor este motivat de dorința de schimbare pe care o resimte fiecare judecător în actualul context al frământărilor interne din sistemul judiciar, al problemelor organizatorice apărute odată cu intrarea în vigoare a noilor Coduri penale și civile, a volumului excesiv de dosare datorat subfinanțării și subdimensionării schemelor de personal.

Toate acestea se adaugă unei imagini a justiției tot mai erodate de unele derapaje de la independența și integritatea magistraților, astfel că nevoia de schimbare, de reșezare a sistemului judiciar în rolul său de putere independentă, credibilă, este tot mai evidentă.

Ca mulți dintre judecători, îmi doresc un Consiliu Superior al Magistraturii cu activitate centrată pe nevoile reale ale magistraților, pe rezolvarea urgentă a problemelor de personal și infrastructură și pe promovarea imaginii reale a judecătorului român. Cazurile mediatizate privind magistrați care au încălcat deontologia profesională și legea, nu sunt reprezentative pentru întreg corpul magistraților, acesta fiind format din judecători integri, onești, dedicați muncii, însă cu un volum supradimensionat de dosare, cu ședințe de judecată peste orele de program, deliberări până la ore târzii, motivări ale hotărârilor judecătorești în timpul liber și la sfârșit de săptămână, judecători care își sacrifică timpul liber și familia pentru a-și desfășura în termenele legale activitatea de judecată și care studiază permanent pentru a fi la curent cu legislația națională fluctuantă și interpretarea noilor coduri, cât și cu cea europeană.

Mă aștept ca noul Consiliu Superior al Magistraturii să fie format din asemenea judecători, din oameni integri, independenți, responsabili, care să rezolve problemele sistemului judiciar, nu să le complice, care să formeze un

organism reprezentativ pentru magistrați și nu împotriva lor, care să promoveze și să asigure independența și integritatea acestora.

Îmi fundamentez prezentul proiect pe o experiență de 19 ani ca judecător, fără întreruperi în activitate, specializat în materie penală, calitate în care am parcurs aproape toate reformele legislative ale sistemului judiciar românesc de după 1989 , ale căror avantaje și dezavantaje le cunosc foarte bine .

Cunosc în detaliu problemele interne de organizare a instanțelor întrucât am deținut funcția de președinte al Secției penale a Tribunalului Alba în perioada 2004-2011, astfel că am asistat la evoluția reglementărilor privind funcționarea internă a instanțelor și a sistemului de repartizare aleatorie a cauzelor, pe care nu doar că le-am aplicat, dar la care am formulat propuneri de adaptare pentru buna organizare a activității judecătorilor.

În activitatea de judecată am funcționat cu un volum mare de activitate, ca majoritatea judecătorilor. Specific, în cazul meu, printre dosarele penale primite spre judecare, au fost și dosare complexe, în special de criminalitate organizată, cu un număr mare de volume, părți și loturi de inculpați, care au necesitat adeseori audieri în sala de judecată și dezbateri pe fond timp îndelungat, uneori și până la 10 ore. În unele din aceste dosare am pronunțat sentințe de aproximativ 300 de pagini, fiecare.

Ca mulți alți judecători cu specialitate în materie penală din țară am soluționat noaptea propuneri de arestare preventivă, intrând în ședință seara și ieșind dimineața, în cauze cu peste 25 de inculpați propuși pentru arestare.

De asemenea, am avut și experiența soluționării unor dosare intens mediatizate în perioada 2005 – 2006, când relația dintre instanțe și mass-media se afla la începutul reglementării, simțind astfel o dificultate în plus a acestor cauze. Este vorba de două dosare stramutate de la alte instanțe care au fost judecate de mine și care sunt cunoscute opiniei publice, un exemplu fiind cel sub

denumirea „Crima de la Vila Cristina – Eforie”, finalizat prin condamnarea inculpatului, (cazul fiind seară de seară dezbătut la o televiziune de largă audiență la acel moment). Un alt exemplu este dosarul cunoscut opiniei publice ca fiind o gravă eroare judiciară, care a vizat-o pe inculpata Vișan Viorica, în privința căreia am pronunțat soluția de achitare în revizuire, în condițiile în care anterior a fost condamnată pentru o crimă pe care nu a comis-o și a executat o parte consistentă de pedeapsă.

Am fost poate, ca și alți judecători, în situația în care, de la intrarea în vigoare a noilor coduri, am formulat diverse cereri și solicitări către forurile competente din sistemul judiciar, care vizau dezechilibrele în activitate sau propuneri pentru o mai bună organizare a activității instanței.

Îmi propun ca acesta experiență în activitatea de judecată și administrativ-judiciară să o valorific în scopul acelei schimbări creatoare din sistemul judiciar, schimbare așteptată de magistrați de la viitorul Consiliu Superior al Magistraturii.

În situația în care voi fi aleasă membru al Consiliului Superior al Magistraturii din partea tribunalelor, voi avea ca obiective principale următoarele:

- Promovarea principiilor independenței și integrității în interiorul și exteriorul sistemului judiciar cu consecința refacerii încrederii cetățenilor în justiție și în judecători;
- Consolidarea rolului constituțional al Consiliului Superior al Magistraturii, acela de garant al independenței sistemului judiciar;
- Măsuri pentru o mai bună organizare a activității instanțelor: mărirea schemelor de personal prin propuneri temeinic fundamentate pentru finanțarea sistemului judiciar, ceea ce va conduce la reducerea

numărului de dosare alocat unui judecător și la creșterea calității hotărârilor judecătorești;

- Măsuri sporite de pază și protecție în instanțe;
- Dezvoltarea carierei magistraților și a grefierilor;
- Creșterea calității hotărârilor judecătorești;
- Respectarea drepturilor omului în procedurile judiciare;
- Centrarea și pe componenta umană a sistemului judiciar și nu doar pe indicatorii de performanță sau alte date statistice.
- Independența și integritatea magistraților. Refacerea încrederii în sistemul judiciar.

Principiile independenței și integrității magistraților sunt principii directe ce stau la baza realizării unei justiții independente și credibile, iar unificarea practicii judiciare asigură predictibilitatea acesteia și realizarea unei justiții egale pentru toți cetățenii.

Aceste principii sunt premisele consolidării încrederii cetățenilor în sistemul judiciar, astfel că prin activitatea membrilor săi și deciziile luate, Consiliul Superior al Magistraturii trebuie să-și consolideze la rolul său constituțional, acela de for care garantează independența sistemului judiciar .

În acest scop voi promova în limitele atribuțiilor pe care le au membrii Consiliului Superior al Magistraturii următoarele obiective și măsuri:

- Măsuri pentru asigurarea independenței magistraților, depistarea și sancționarea fermă a cazurilor de presiuni, influențe, intimidări, în deciziile pe care le iau judecătorii, indiferent că acestea provin din exteriorul sistemului judiciar sau din interiorul său;

- Asigurarea condițiilor, în fiecare instanță, pentru păstrarea secretului deliberării în completele colegiale, prin înființarea unor camere de deliberare în tribunalele unde acestea nu există, iar judecătorii sunt nevoiți să delibereze în prezența colegilor de birou care fac parte din alte complete sau secții;
- Asigurarea unor condiții de muncă corespunzătoare pentru ca volumul excesiv de activitate, subdimensionarea schemelor și subfinanțarea infrastructurii instanțelor să nu devină o vulnerabilitate, o breșă, prin care independența și integritatea judecătorilor să fie afectată;
- Independența judecătorilor este afectată din punctul meu de vedere și de creșterea numărului de sancțiuni disciplinare aplicate judecătorilor pentru întârzieri în redactarea hotărârilor, ori în soluționarea dosarelor, întrucât culpa pentru aceste întârzieri este în mare parte a sistemului, nedimensionat să asigure un volum de muncă rezonabil fiecărui judecător, sancțiuni care conturează în fața opiniei publice imaginea unui judecător lent și incompetent. Realitatea din instanțe este însă cu totul alta, judecătorii făcând eforturi deosebite pentru a face față volumului mare de dosare și de legislație (continuu modificată), lucrând peste orele de program, de regulă. Este evident că un judecător monitorizat permanent, pasibil oricând de sancțiuni disciplinare din cauze care nu țin de calitățile și pregătirea sa, ci de managementul sistemului, devine vulnerabil și influențabil în fața forurilor superioare.
- Sistemul indicatorilor de performanță adoptat de actualul Consiliu Superior al Magistraturii este un alt factor care umilește și demotivează magistrații din instanțele care primesc indicatori de tip „ineficient”. De asemenea, este afectată imaginea justiției în ansamblu, devenind necredibilă o instanță catalogată chiar de înaltul său for ca

fiind ineficientă. Se impune deci renunțarea la acest tip de sistem de măsurare a performanțelor instanțelor, mai ales că el se bazează pe date statistice, care nu reflectă adevărata încărcătură și complexitate a dosarelor unei instanțe;

- Pentru echilibrarea volumului de muncă trebuie găsite soluții inovatoare care să aibă la bază atât criteriul numărului de dosare, dar și al complexității acestora, întrucât activitatea de judecată nu poate fi normată ca o activitate de producție, fiecare dosar având particularitățile sale, care îi conferă un grad de dificultate diferit, în funcție de numărul de părți, volume, avocați, inculpați, infracțiuni, capete de cerere, materia juridică aplicabilă, complexitatea probelor, etc.
- Se impune garantarea principiului autorității de lucru judecat a hotărârilor judecătorești prin înlăturarea oricăror interpretări a cazurilor prin care o hotărâre judecătorească poate fi anulată pe calea contestației în anulare, acest deziderat putând fi reglementat prin mecanismele de unificare a practicii judiciare.
- Imaginea justiției este în mare parte oferită de activitatea Consiliului Superior al Magistraturii, motiv pentru care abilitatea acestuia de a comunica activ cu mass-media, de a renunța la unele mesaje care exced sistemul judiciar, de a comunica problemele reale ale judecătorilor din instanțe, devine o componentă importantă a refacerii încrederii publicului în sistemul judiciar și la conturarea unei imagini reale a magistratului. Aparițiile în mass-media a activităților judiciare trebuie să respecte un echilibru între dreptul cetățeanului la informare și dreptul la imagine al persoanelor implicate și respectarea prezumției de nevinovăție, fiind obligatoriu să se respecte recenta Directivă UE

2016/343, prin care s-a statuat că prezentarea inculpaților la televiziune încătușați afectează prezumția de nevinovăție.

- Organizarea și administrarea instanțelor. Reducerea volumului de activitate și mărirea schemelor de personal.

Principalele probleme care afectează buna organizare și administrare a instanțelor și implicit a activității de judecată sunt: subfinanțarea sistemului judiciar, subdimensionarea schemelor de judecatori și personal auxiliar, numărul mare de dosare și creșterea complexității dosarelor.

Acestea au condus în ultima perioadă la tensiuni în unele instanțe, datorită dezechilibrelor de încărcătură între complete sau între secții, situații care au generat atacarea de către magistrați în instanță a unor hotărâri adoptate de Colegiile de Conducere a instanțelor de judecată, precum și la sesizări către inspecția judiciară. Această atmosferă din unele instanțe se datorează imposibilității aplicării unui management care să echilibreze munca. În același timp, este afectată și activitatea de judecată, suprapunându-se peste o perioadă grea de asimilare și aplicare a noilor coduri și peste un volum de muncă în afara standardelor legale, cu ședințe de judecată, deliberări și motivări peste orele de program și în zilele libere.

Noile coduri civile și penale au fost puse în aplicare fără a se asigura în prealabil condițiile de infrastructură și personal necesare pentru buna funcționare a activității de judecată.

Consider că se impun următoarele măsuri:

- Solicitări temeinic fundamentate către Parlament și Guvern pentru suplimentarea finanțării sistemului judiciar în vederea:
- mării schemelor de personal în instanțe și parchete (judecatori, procurori, grefieri) pentru a se ajunge la un volum de activitate

rezonabil, care să asigure celeritate, dar și calitate pentru actul de justiție;

- construirii, extinderii ori modernizării unor instanțe, pentru a se asigura spațiile adecvate pentru soluționarea în camera de consiliu a dosarelor în fazele prealabile introduse prin noile coduri (procedura prealabilă și camera preliminară), dar și pentru soluționarea dosarelor confidentiale de competența judecătorului de drepturi și libertăți, ori cele privind adopțiile și minorii. Sunt necesare pentru anumite instanțe fonduri pentru construirea de noi săli de judecată în vederea fluidizării activității ce se desfășoară pe timpi, din lipsă de săli;
- înlocuirii actualului sistem ECRIS de repartizare aleatorie, care este un sistem depășit tehnic și nu mai corespunde ca urmare a modificărilor legislative;
- adoptării unor măsuri eficiente de pază și protecție în instanțe pentru a se evita incidente în care magistrații sunt atacați de deținuți, cum a fost recent o situație la o judecătorie din raza de competență a tribunalului în care îmi desfășor activitatea. De asemenea, se impun măsuri sporite de securitate la intrarea în instanțe, prin verificarea tuturor persoanelor, inclusiv avocați și magistrați, dar și reorganizarea spațiilor pentru ca intrarea magistraților în sălile de judecată să se facă separat (asigurarea unor trasee distincte care să nu se intersecteze).
- Renunțarea la actualul sistem al indicatorilor de performanță al instanțelor, care din punctul meu de vedere a eșuat, având la bază criteriul numărului de dosare și nu al complexității lor, iar pe baza datelor oferite de acesta, conducerea instanțelor a luat decizii de reorganizare a activității și a completelor, ori de mutare a judecătorilor la o secție la alta care, decizii care nu au fost primite pozitiv de

judecători, din unele instanțe, dar care, mai ales, nu au rezolvat problema de la care s-a plecat.

- Creșterea importanței protecției și securității muncii în instanțe, fiind oportune controale privind respectarea normelor de protecția muncii pentru evitarea accidentelor de muncă ori a îmbolnăvirilor profesionale. Tot mai frecvent apar boli profesionale atât la magistrați cât și la grefieri, acestea afectând activitatea și demotivând personalul.
- Dezvoltarea carierei magistraților și grefierilor. Creșterea calității hotărârilor judecătorești. Centrarea și pe componenta umană, nu doar pe cea statistică.

Consiliul Superior al Magistraturii are rolul de a adopta cele mai adecvate măsuri pentru o carieră de calitate a fiecărui magistrat, de aceea consider că se impune renunțarea la sancționarea disciplinară excesivă a magistraților pentru întâzieri în lucrări, în condițiile în care culpa nu este doar a magistratului care face eforturi uriașe pentru a-și rezolva lucrările în termen, sacrificându-și timpul liber, familia și sănătatea, ci și culpa sistemului judiciar care funcționează pe avarie, cu scheme de personal subdimensionate, fără o reformare și finanțare prealabilă implementării noilor coduri.

Desigur, acolo unde există abateri ce țin de etică și integritate, ori întâzieri imputabile în lucrări, sancțiunile disciplinare trebuie să fie ferme, pentru crearea unui corp al magistraților caracterizat prin profesionalism, integritate, competență, calitate, în care relațiile dintre judecători sunt instituțional corecte.

Pentru dezvoltarea carierei magistraților și grefierilor se impun următoarele măsuri și obiective:

- Încurajarea magistraților și grefierilor să participe la programe de formare, seminarii și conferințe naționale și internaționale, ceea ce va asigura o formare europeană a acestora;
- În situația grefierilor debutanți este necesar să se prevadă prin regulament obligativitatea alocării unui îndrumător al activității acestuia până la deprinderea calităților de a participa la ședințele de judecată, după modelul judecătorilor stagiați, asigurându-se astfel acomodarea cu specificul muncii, dar și calitatea activității acestora, mai ales că recrutarea grefierilor se face și din afara Școlii Naționale de Grefieri;
- Se impune renunțarea la managementul încetățenit în unele instanțe potrivit căruia ultimului venit i se alocă cel mai greu complet;
- Este necesară respectarea specializării judecătorilor și grefierilor, acesta fiind în ultima perioadă afectată de deciziile prin care au fost mutați judecătorii de la o secție la alta, încercându-se echilibrarea activității în funcție de numărul de dosare, fără a fi luat în considerare criteriul complexității și al specializării;
- Un volum de muncă echilibrat și rezonabil va permite judecătorului o temeinică pregătire teoretică și practică și o orientare spre calitatea hotărârilor judecătorești, care scade în fața cerințelor de a soluționa un număr cât mai mare de dosare într-un termen cât mai scurt;
- Un volum rezonabil de activitate va reșeza firesc relațiile colegiale dintre judecători, afectate în unele instanțe de măsurile luate în încercarea de a echilibra activitatea între complete sau secții. O atmosferă colegială și profesională va crea premisele unei activități de calitate;

- Recenta hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii prin care se propune desființarea instanțelor militare nu este o măsură oportună și nici de natură să degreveze activitatea instanțelor civile. Cei câțiva judecători militari din țară nu au cum să rezolve problema deficitului de personal la nivel național, mai mult, aceștia funcționează în 4 mari orașe din țară și majoritatea au grade de curți de apel astfel că instanțele inferioare, cele mai aglomerate, nu vor fi ajutate prin acesată măsură. În plus, în actualul context internațional și european al schimbărilor mediului de securitate, renunțarea la justiția militară nu este o soluție oportună, justiția având nevoie de magistrați specializați în dreptul militar și al războiului;
- Renunțarea la personalul asimilat judecătorilor și întoarcerea acestora în sălile de judecată reprezintă o problemă intens dezbătută în acest moment în interiorul sistemului judiciar, soluție cu care personal sunt de acord, deoarece judecătorii sunt cei care își desfășoară activitatea în sala de judecată și soluționează dosare, nu cei care au atribuții de funcționari publici, dar sunt asimilați judecătorilor, salarizați și promovați în aceleași condiții. Cu toate acestea, finanțarea pentru mărirea schemelor de personal este soluția optimă pentru rezolvarea problemelor sistemului;
- Sistemul de promovare al magistraților la instanțele superioare trebuie să aibă la bază pe lângă o temeinică pregătire teoretică și practică concretizată în examenul scris și vechimea și experiența magistratului, complexitatea și calitatea hotărârilor pronunțate de acesta, anterior promovării;
- Calitatea actului de justiție și calitatea carierei judecătorilor implică, pe lângă aplicarea corectă și întocmai a normelor de drept procesual și substanțial și respectarea drepturilor omului, prezumția de nevinovăție,

valorificarea practicii instanțelor internaționale (CEDO și CJUE), iar pronunțarea unor hotărâri de o asemenea calitate va conduce la scăderea numărului plângerilor cetățenilor împotriva statului român pe rolul acestor instanțe.

- Îmbunătățirea activității proprii a Consiliului Superior al Magistraturii. Dialog și deschidere spre magistrați și asociațiile profesionale. Responsabilitate și reprezentativitate.

Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii, ca for superior al corpului magistraților cu rol de reprezentare, apărare a independenței sistemului judiciar și buna organizare a activității judiciare, nu pot fi luate unilateral, fără o consultare reală cu judecătorii, aceștia cunoscând cel mai bine problemele cu care se confruntă zi de zi în activitatea de judecată. Apreciez ca sunt necesare următoarele direcții și obiective :

- Un dialog real cu judecătorii și asociațiile profesionale, precum și cu sindicatele grefierilor, prin întâlniri periodice a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii cu acestea, întâlniri în instanțe ori prin videoconferință, cu președinții de instanță atunci când se dezbate probleme manageriale;
- Apropierea de judecători prin dialog, anticiparea problemelor care pot apărea și rezolvarea acestora vor evita blocajele în relaționarea din instanțe între judecători și conducere, precum și cele între instanțe și Consiliul Superior al Magistraturii;
- Este necesară responsabilizarea și specializarea membrilor Consiliului Superior al Magistraturii în funcție de diferitele atribuții, nu doar în cadrul grupurilor de lucru, cât și individual;

- Responsabilizarea membrilor, implică și respectul acordat magistraților care i-au ales, astfel că atunci când un membru nu mai corespunde așteptărilor judecătorilor prin activitatea sa, acesta să se retragă chiar fără a se aștepta declanșarea unei proceduri de revocare;
- Pentru transparența activității este necesară evitarea introducerii pe ordinea de zi a ședințelor de plen sau secții a unor teme în ziua ședinței, cu excepția urgențelor temeinic justificate. De asemenea, motivarea corespunzătoare a hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii se impune pentru creșterea calității acestora, mai ales în cazurile ce țin de cariera magistraților: promovări, transferuri, detașări, numiri sau revocări din funcții de conducere, precum și a hotărârilor ce vizează propuneri legislative, măsuri de organizare a instanțelor ori adoptarea regulamentelor de funcționare a sistemului judiciar;
- Colaborarea și raporturile cu celelalte instituții ale statului trebuie să fie corecte, constituționale, cu respectarea separației puterilor în stat;
- Nu în ultimul rând este necesară o implicare mai mare a Consiliului Superior al Magistraturii în activitatea de pregătire, avizare și elaborare a legislației, după o consultare reală (nu formală) cu magistrații și cu însușirea punctelor de vedere majoritare ale acestora.

În concluzie, doresc să remarc faptul că în rândul magistraților se așteaptă o schimbare profundă a activității CSM, după ani în care acest organism a fost vehement criticat ca urmare a deciziilor luate, declarațiilor făcute și atitudinii în raport de judecătoria pe care i-a reprezentat.

Se dorește o activitate bazată pe cele mai înalte standarde de independență, integritate, imparțialitate și reprezentativitate, un for pentru judecători și nu împotriva lor.

Apreciez că obiectivele mele pornesc de la aceste înalte valori și principii și se centrează pe judecător, pe condițiile decente de muncă și un volum rezonabil de activitate, pe dezvoltarea carierei și refacerea imaginii judecătorului în exterior, în fața opiniei publice, dar și în interiorul sistemului judiciar, în raport de propria sa activitate.

Judecător,

dr. Diana Maria SIMA

Tribunalul Alba – Secția Penală

LumeaJustitiei.ro